Rok I. Nr. 2

Biuletyn

Nauczycielskiego Ogniska Krajoznawczego.

1931–1932

Kraków, ul. Straszewskiego 22. Luty 1932.

Koła krajoznawcze w szkołach krakowskich.

W bieżącym roku szkolnym przystąpiono w myśl polecenia władz szkolnych do organizowania kół krajoznawczych na terenie szkół powszechnych w Krakowie dla oddz. V, VI i VII. Zależnie od ilości odpowiednich sił nauczycielskich powstają przy niektórych szkołach oddzielne koła dla poszczególnych oddziałów, w innych koła wspólne. Forma pierwsza, dozwalająca na skupienie większej ilości młodzieży o równym poziomie umysłowem i wspólnych zainteresowaniach wydaje się korzystniejsza.

Przygotowaniu fachowemu Opiekunów Kół spieszy z pomocą Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego przez zorganizowanie w czasie od 14 II do 24 IV cyklu wycieczek pod kierunkiem wybitnych historyków i geografów dla poznania zabytków, zgromadzonych na Wawelu i w muzeach. Drugi cykl, poświęcony krajobrazowi miasta i okolicy oraz ważniejszym zakładom przemysłowym projektowany jest na maj i czerwiec. Kwestja programu pracy w kołach i jej metodyki będzie przedmiotem wyczerpujących obrad w nowopowstającym Nauczycielskiem Ognisku krajoznawczem przy ul. Straszewskiego 22.

W styczniu br. ukazał się pierwszy numer pisemka krajoznawczego dla młodzieży szkół powszechnych „Nasza radość" pod redakcją dr. Marjana Gotkiewicza. Rzeczą pożądaną jest jak najobfitsze zasilenie pisemka pracami uczniów i uczenic. Praca w kołach, prowadzona w kierunku przedewszystkiem wychowawczym, obejmie w pierwszym rzędzie zaznajamianie młodzieży z Krakowem i jego życiem w teraźniejszości i przeszłości, gromadzenie rysunków, ilustracyj, fotografij i okazów, dotyczących zabytków ginącego starego Krakowa, jak budownictwo, sprzęty, stroje drobnomieszczańskie, brackie i t. p., zbieranie podań, legend, opisów zwyczajów i obrzędów, dochowanych do dzisiaj w niektórych dzielnicach miasta, zaznajomienie młodzieży z krajobrazem Krakowa oraz bliższej i dalszej okolicy, a w związku z tem uwzględnienie zagadnienia ochrony przyrody, pracy i życia ludu. Dla rozwinięcia przed oczyma młodzieży całego bogactwa obrzędowości, pieśni i tańca ludowego wyłania się potrzeba stworzenia własnej sceny, a dla ułatwienia pracy Opiekunom i członkow kół konieczność zdobycia jak najzasobniejszej bibljoteki, połączonej z czytelnią.

H. DZIUBANDOWSKA.

Krajoznawstwo w mojej szkole.

Po przyjeździe z kursu geogr. krajoznawczego w Krakowie zastanawiałem się nad tem zagadnieniem: jak do niego podejść, jak realizować na terenie szkoły, aby do celu dojść.

Nie zrywając z zasadą „viribus unitis", zorganizowałem w swojej szkole Koło krajoznawcze, które obejmuje 20 członków zdecydowanych do współpracy w tym kierunku. Członkowie wpłacają miesięcznie po 5 gr. na prenumeratę „Orlego Lotu" i inne wydatki.

Mając już zdecydowanych do pracy i poza nauką szkolną, rozpocząłem w pierwszym miesiącu nauki zbierać rośliny jesienne i oznaczać je notując także nazwy ludowe. Oprócz wycieczek botanicznych, odbyliśmy parę wycieczek za poszukiwaniem eratyków i innych minerałów do Przymekowa nad Wisłą i Majkowic, gdzie zwiedziliśmy stary dworek p. Gorczyńskiego i wzorową szkółkę ogrodową W drodze do Przemykowa zwiedziliśmy stary kościółek drewniany i gorzelnię w Rachwałowicach.

W miesiącu listopadzie zwiedziliśmy cukrownie „Łubna" w Kazimierzy Wielkiej, odległej o 7 km drogi. Na wiosnę zamierzam zorganizować wycieczkę większą do Wiślicy, Czarków, Nowego Korczyna, Winiar, Opatowca i Rogowa (są to miejsca o wartości historycznej i zabytkowej, które leżą na „Drodze Marszałka Piłsudskiego").

Obecnie zbieramy do archiwum Koła krajoznawczego piosenki ludu naszego' zwłaszcza weselne i dożynkowe, oraz niektóre zwyczaje naszych ludzi. Zbieramy również odpowiedzi na kwesjonarjusze. Po zebraniu odpowiedniego materjału, przeszlę odpowiedzi do właściwych rąk

JAN MACUGOWSKI.
(Donałkowice).

Krajoznawstwo na terenie Ogniska w Kazimierzy Wielkiej.

W dniu 24 stycznia br. na zebraniu Ogniska nauczycielskiego w Kazimierzy W. poruszyłem w myśl wskazówek podanych w pierwszym Biuletynie kwestje krajoznawstwa na terenie naszych gmin. Ogół nauczycielstwa przychylił się do wniosku mojego i wyraził zgodę na rozwinięcie ruchu krajoznawczego, a zarazem na poparcie materjalne i formalne, usiłowań w tym kierunku przez nabywanie odpowiednich dzieł i pism z tej dziedziny i dostarczanie naukowcom odpowiedniego materjału z zakresu kultury rodzimej.

Sprawę tą przydzielono Sekcji Kult. Oświatowej przy Ognisku. W związku z powyższem następujący kierownicy szkół pragną otrzymywać „Biuletyn": Rutecki z Kazimierzy Wielkiej p. loco. Dyszewski, Kazimierza Mała p. Kaz. Wielka, J. Maniak Wielgus p. Kaz. Wielka, J. Celiński, Stradlice p. K. Wielka, Wtoczewski, Sieradzice p. Proszowice, Pawlik, Bobin poczt. Proszowice. J. MACUGOWSKI.

Krajoznawstwo w szkołach powszechnych powiatu krakowskiego.

Za inicjatywą p. insp. dra Górnego powstało Koło Opiekunów powiatu krakowskiego, skupiające przedstawicieli 15 szkół. Na posiedzeniu odbytem dnia 23. I. wybrano zarząd, w którego skład weszli: pp. JAN KARKOSZKA kier. z Zielonek, TEOFILA GAWRZYŃSKA z Rakowic, MARJA SIWADŁOWSKA z Olszanicy.

Nauczycielskie Ognisko Krajoznawcze w Krakowie.

Krakowskie Koło Opiekunów, które skupia 16 opiekunów kół w szkołach średnich i 50 w szkołach powszechnych przystępuje do stworzenia „Nauczycielskiego Ogniska Krajoznawczego", którego zadaniem będzie: 1) organizowanie pracy krajoznawczej w szkołach 2) dostarczanie nauczycielstwu materjałów krajoznawczych 3) pomoc nauczycielstwu w pracy pedagogicznej i naukowej w zakresie krajoznawstwa 4) zbieranie materjałów krajoznawczych 5) propaganda idei krajoznawczej i idei ochrony przyrody i zabytków kultury. W tym celu tworzy: 1) bibljotekę krajoznawczą 2) archiwum prac nauczycielstwa i młodzieży 3) zbiory rycin i przeźroczy 4) poradnię krajoznawczo - metodyczną. Organizować będzie: 1) wycieczki 2) zjazdy i konferencje 3) kursy.

Program Kursu krajoznawczego w Krakowie.

W lipcu br. odbędzie się w Krakowie Kurs krajoznawczy dla nauczycieli szkół powszechnych. Będzie on dalszym ciągiem Kursu z roku ubiegłego. O ile w ubiegłym roku uwzględniono w programie przedewszystkiem przyrodę, o tyle w tym roku zostanie uwzględniony przedewszystkiem człowiek. Program więc kursu obejmie następujące dziedziny wiedzy: 1) prehistorję i archeologję historyczną (materjał wykopaliskowy przedhistoryczny i historyczny) 2) historję lokalną (regjonalną, materjały archiwalne dworskie, gminne, kościelne, szkolne) 3) osadnictwo (w przyszłości i bieżące) 4) ludoznawstwo (kultura wsi) 5) stosunki gospodarcze i społeczne.

* * *

Dnia 5 marca odbędzie się w Zakładzie Mineralogicznym Uniw. Jagiel. przy ul. Gołębiej 11. II. p.

WALNE ZGROMADZENIE

Oddziału krakowskiego Ligi Ochrony Przyrody w Polsce na porządku dziennym: Odczyt dra Wł. Szafera, prof. U. J. pod tytułem: „Praca młodzieży szkolnej na polu ochrony przyrody". - Wstęp wolny.

* * *

Zebranie dyskusyjne.

Dnia 5. III. o godz. 19-tej odbędzie się w Nauczycielskiem Ognisku Krajoznawczem ul. Straszewskiego 22 wieczór dyskusyjny na temat: „Praca w szkołach młodzieży". Zapraszamy wszystkich P. T. Opiekunów kół i Miłośników krajoznawstwa. Zarząd Koła Opiekunów.

DRUKARNIA „NOWINY KRAJOZNAWCZE" KRAKÓW, UL. STRASZEWSKIEGO 22.